Karlshamns Kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Stadsmiljöavdelningen

Att: Alexander Kouzmine

Alexander.kouzmine@karlshamn.se

0456-8167 96

Naturvärdesbedömning av planprogram för Sjölyckan

Uppdrag och metodik

På uppdrag av Karlshamns kommun har undertecknad genomfört en översiktlig naturvärdesbedömning av ett ca 2,5 ha stort område beläget i centrala Karlshamn. Områdets avgränsning visas i figur 1. Rapporten ska användas som en del av underlaget för framtagande av ett planprogram.

Uppgifter om dels naturvårdsintressanta arter i området och eventuellt utpekade naturvårdsintressen i området har sökts i olika källor. Området har besökts i fält 2017-04-04

och då inventerats med avseende på förekomst av strukturer som kan innebära högre naturvärden samt signalarter. Omgivande mark har studerats översiktligt. Under inventeringen rådde gråmulet väder.

Nivå på genomförd naturvärdesbedömning

☒ Förenklad

☐ Översiktlig

☐ Normalnivå

☐ Naturvärdesinventering enligt svensk standard (SS 199000:2014 och SS 199001:2014)

Avgränsningar och begränsningar

Denna inventering är gjord i syfte att utgöra ett underlag för kommunens handläggare i den fortsatta planprocessen. Metodiken är utformad speciellt för detta ändamål med målsättning att på ett tidseffektivt sätt ta fram ett underlag som kan användas som stöd och vägledning, samt att tillföra kommunekologens kunskap.

Inventeringsrapporten har inte som syfte att utgöra ett underlag för dispensprövning, tillståndsansökan eller liknande. Inventeringen har inte heller gjorts utifrån svensk standard.

Generellt biotopskydd

Stenmurar i jordbruksmark, åkerholmar med flera miljöer omfattas av generellt biotopskydd (miljöbalken 7 kap. § 11 och bilaga 1 till förordning 1998:1252). Det generella biotopskyddet infördes eftersom dessa miljöer ofta har en stor betydelse för den biologiska mångfalden. I denna typ av översiktliga naturvärdesbedömning klassas objekt, som bedöms kunna omfattas av generellt biotopskydd, oftast som ”objekt med naturvärde”. Denna klassning bedöms bäst motsvara de värden som miljöbalken vill skydda med det generella biotopskyddet.

Om man vid inventeringen påträffar sådana värden att en högre klassning anses vara motiverad, får det aktuella objektet en högre klassning. Däremot ges inte denna typ av objekt en lägre klassning än ”objekt med naturvärde”. Detta då man vid en översiktlig inventering oftast inte får ett tillräckligt underlag för att göra en sådan bedömning. Dessutom kommer länsstyrelsen att göra den bedömningen vid en eventuell dispensprövning och deras bedömning bör inte föregripas.

Beskrivning och inventeringsresultat

Programområdet består till stora delar av redan bebyggd mark. Det finns både typisk stadsmiljö med flerbostadshus men även mindre hus och förskola. Framför allt i de östra delarna finns många lite större ekar kvar i den bebyggda miljön. I den nordvästra delen ligger en stor utmärkande bergknalle. Den är i det närmaste helt skogbevuxen men på toppen går berg i dagen och skogen är gles.

Vid basen av bergknallen växer det i väst, syd och öst en lundartad vegetation med ekar, hasselbuskar och vitsippor. Där växer även t ex kaprifol, murgröna, björnbär och enstaka

hagtorn. Längre upp i backen ändrar vegetationen karaktär med stensöta, mer krattvuxna ekar, tall och enbuskar. Uppe på toppen är det gles hällmarkstallskog med ljung och renlavar på marken. Bergknallens bas mot norr är bevuxen med blandlövskog med till exempel björk och asp. En av asparna är ganska grov.

I området finns ganska gott om död ved. Här finns både stående och liggande ek och tallved, av både klena och grova dimensioner. Mycket av den döda veden är relativt solexponerad.

På flera av de gamla tallarna uppe på höjden hittades fruktkroppar av tallticka. På vissa av tallarna växte flera fruktkroppar. Några av dessa tallar har idag sänkt vitalitet men kan stå kvar som torrakor under lång tid.

Talltickan är uppsatt som nära hotad (NT) på den nationella rödlistan. Det är även en av de bättre signalarterna i länet för skyddsvärd tallskog. Den signalerar vanligtvis skyddsvärda tallbestånd med höga naturvärden. Den är då främst knuten till tallnaturskogar och restbiotoper med biologiskt gamla träd. Sådana områden utgör ofta livsmiljö för många ovanliga och rödlistade arter, t.ex. olika insekter. Fruktkropparna uppträder som tidigast på 100-åriga träd och är vanligast på träd som är runt 150-200 år eller äldre. Uppe på höjden i hällmarken växer fler än 20 tallar som bedöms vara minst 150 år gamla. Istället för att försöka pricka in och dokumentera dessa i detalj har hela området avgränsats. Alla träd inom detta område utgör en del av den ”nyckelbiotop” som finns där. Flera både levande och döda tallar har stora mängder kläckhål från olika skalbaggsarter. Med tanke på trädens ålder, solexponering och fynden av tallticka får det anses troligt att det förekommer hotade och sällsynta insekter där.

Vid inventeringen noterades följande fågelarter: ringduva, sädesärla, rödhake, taltrast, rödvingetrast, koltrast, gransångare, talgoxe, blåmes, skata, bofink och grönfink. Det fanns också spår av duvhök/sparvhök (så kallad slaktplats). De däggdjur som noterades var ekorre och rådjur.

Beträffande fågelförekomsterna var det inte arterna i sig som stod ut, utan att större mängder flyttande trastar av arterna taltrast och rödvingetrast rastade uppe på höjden. Det indikerar att höjden kan vara lämplig för lokala fågelstudier.

Området bedöms redan ha ett vist värde för när-rekreation. En gångväg korsar igenom området i söder och det finns stigar i området, som tyder på att det nyttjas regelbundet.

Vid inventeringen en vanlig vardagsmorgon noterades människor som promenerade, rastade hund och löptränade. Det står även en orienteringsstolpe från projektet ”Hitta ut” i området. Se www.hittaut.nu för mer information.

På kanten av hällmarksskogen står en telekommunikationsmast med tillhörande teknikbod.

Kända naturvårdsintressen

13 stycken skyddsvärda träd är utpekade i området sedan innan. Fler finns straxt utanför detta område. Se länsstyrelsens kartskikt över skyddsvärda träd (Lst WebbGIS, Lst K skyddsvärda träd-Landskapsvårdarna).

I övrigt är inga naturvårdsintressen tidigare kända från området.

Generella biotopskydd

I området hittades inget som torde omfattas av det generella biotopskyddet.

Värdefulla strukturer

De mest värdefulla strukturerna i området utgörs av de gamla tallarna, både levande, döende och som död ved. Men även övrig död ved i området är värdefull.

I programområdet finns ett stort antal lite större ekar. Dessa utgör tillsammans en värdefull struktur, inte minst då dessa kan sägas vara en pool för framtida jätteträd i stadsmiljön. Flera är så pass grova att de i sig kan ha värden som motiverar en samrådsskyldighet enligt 6§, 12 kap MB om man riskerar att skada dem eller vill ta ner dem. De två mest värdefulla av dessa står på tomtmark uppe längs med Idrottsvägen. En av dessa är redan utpekad som ett skyddsvärt träd.

Andra värdefulla strukturer i området är stenmurar som löper uppe på bergknallen. Minst tre olika murar finns, även om den mot toppen bitvis är låg och otydlig.

Historisk markanvändning

På häradskartan från åren 1915-19 (Karlshamn J112-4-25) ser man att den mark, som idag delvis är bebyggd, då brukades som åkermark. Den idag skogbeklädda höjden var även då, för 100 år sedan, en skogbevuxen höjd. En del av de större ekarna i det bebyggda området kan då ha stått i åkerkanter och liknande.

Naturvärdesbedömning

Karta

Bilaga 2 visar områdets avgränsning och naturvärdesbedömning

Orange markerar område med höga naturvärden. Gult markerar naturvärden. Grönt områden med vissa naturvärden och blått områden med låga naturvärden. Vitt är områden

SE-294 80 Sölvesborg
Klostergatan 1
Tel:+46 456 816 000
Fax:+46 456 194 56
E-post: miljokontoret@miljovast.se
Webb: miljovast.se

som inte bedömts. Prickar är punktobjekt. Svarta prickar är sedan tidigare kända skyddsvärda träd.

Områden och objekt med unika värden

Inga sådana har identifierats.

Områden med höga naturvärden

Hela hällmarksskogen på toppen av bergknallen bedöms ha höga naturvärden, motsvarandes Skogsstyrelsens nyckelbiotop. I det delområdet står även ca 70 % av de tidigare kända skyddsvärda träden i programområdet. Bedömningen grundas på strukturer, trädens ålder samt rik förekomst av signalarten tallticka. Avgränsningen har i huvudsak gjorts utifrån noteringar i fält och höjdkurva på kartan. Kontakt bör tas med Skogsstyrelsen för att diskutera möjligheten för ett långsiktigt biotopskydd på platsen.

Objekt med höga naturvärden

Inga punktobjekt med höga naturvärden har pekats ut. Flera sådana finns dock inom det område som bedömts ha höga naturvärden.

Områden med naturvärden

Hela bergslänten runt hällmarken bedöms ha naturvärden. Detta grundas dels i dess strukturer och arter. Men även då denna del utgör en viktig skyddszon för hällmarksskogen.

Objekt med naturvärden

11 stycken träd har bedömts ha naturvärden. Dessa är enskilda träd som står utanför ”nyckelbiotopen” på bergknallen. 4 av dessa är sedan tidigare utpekade som skyddsvärda träd. Det rör sig nästan uteslutande om större/äldre ekar men även en stor sälg.

Områden med vissa naturvärden

Flera grönytor i området bedöms ha vissa naturvärden. Det grundas främst på att det där växer grova lövträd, främst ek. Längs Idrottsvägen finns även en stor sälg som är viktig för tidigt flygande insekter och flyttfåglar

Objekt med vissa naturvärden

Två lite större ekar, som står i gårdsmiljö, bedöms ha vissa naturvärden eftersom de torde kunna stå kvar och utvecklas till jätteträd.

Områden med låga naturvärden

Ett nyligen röjt område bedöms ha låga naturvärden.

Objekt med låga naturvärden

Inga sådana punktobjekt eftersöktes under inventeringen.

Ej bedömt

Tomtmarken inom planområdet har inte inventerats eller bedömts. Inom tomtmarken står dock flera värdefulla träd, främst ekar.

Övrigt

Skulle man vilja gå vidare och kartlägga områdets naturvärden mer noggrant bör man i första hand inventera insekter i hällmarkstallskogen med höga naturvärden.

Referenser

Länsstyrelsen Blekinge län, 1984. *Naturvårdsplan Blekinge.*

Länsstyrelsens WebbGIS länsfakta Blekinge: http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/blekinge/lansfakta/

Nitare, Johan, 2000. *Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog.* Skogsstyrelsens Förlag

Rikets allmänna kartverks arkiv. Häradsekonomiska kartan 1915 – 1919. Aktnamn: Karlshamn J112-4-25

Skogsstyrelsens websida *Skogens pärlor*: https://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogskartan/

Bilagor

Bilaga 1 – Värdepyramid för naturvärden

Bilaga 2- Karta som redovisar programområdets gränser samt resultatet av naturvärdesbedömningen

Kopia

Akten

Värdepyramid för naturvärden

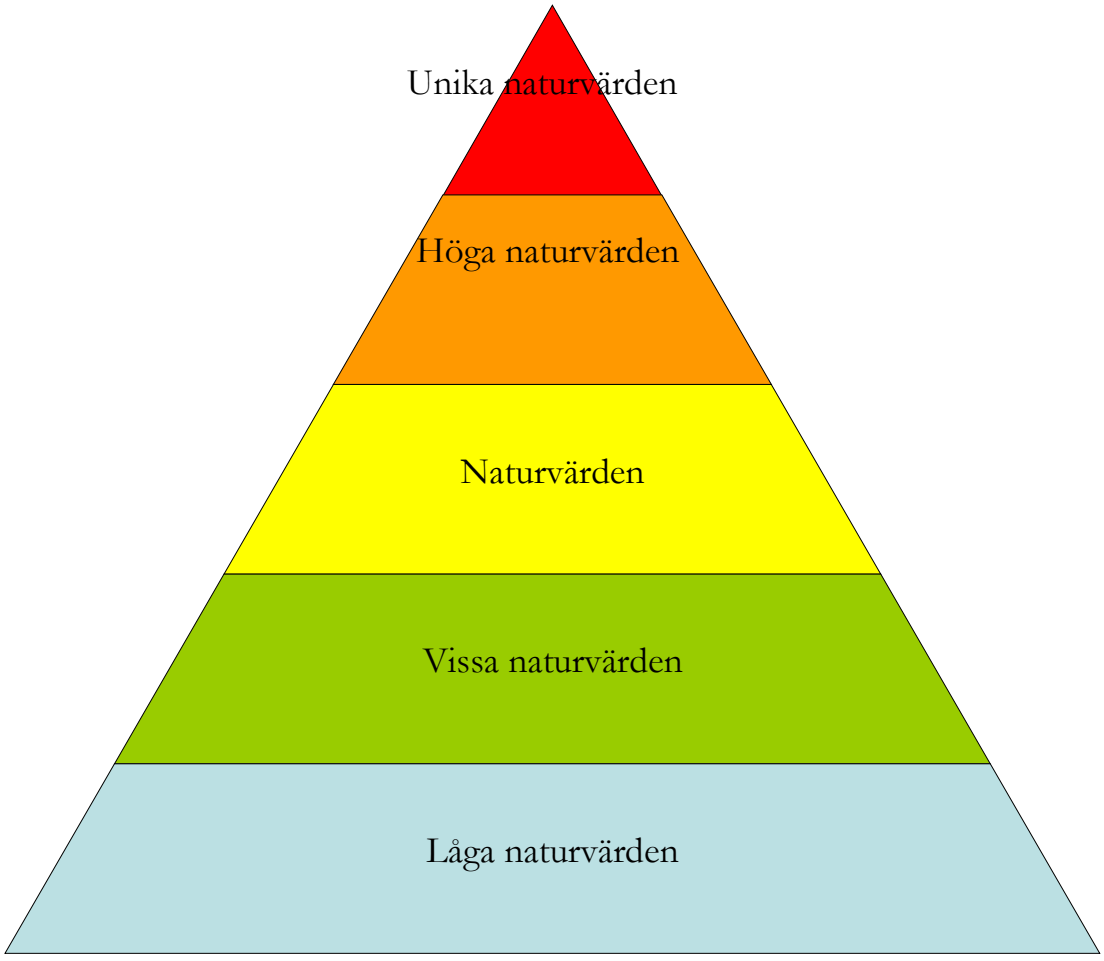

Miljöförbundet Blekinge Väst

SE-294 80 Sölvesborg
Klostergatan 1

Tel:+46 456 816 000
Fax:+46 456 194 56

E-post: miljokontoret@miljovast.se
Webb: miljovast.se